

O d ů v o d n ě n í:

Usnesením v odpor vzatým zavrhl krajský soud zmatečnou stížnost obžalovaného dle § 1, odstavec druhý, zákona ze dne 31. prosince 1877, čís. 3 ř. zák. z roku 1878 s odůvodněním, že v provedení zmatečnou stížnosti nejsou zřetelně a určitě uvedeny důvody zmatečnosti. Krajský soud přehlédl, že podání jest označeno výslovně jako o h l á š e n í odvolání co do viny a trestu a pro nepravdivý postup v řízení (slova: oznamujem odvolanie) a že stěžovatel v podání tom výslovně žádá za opis rozsudku do rukou obhájce za tím účelem, »aby sa prípadne pri ďalšom preličení na tieto (scil. shora v podání vytčené) nepravdivosti viac rozšíriť mohl«; této větě nelze rozuměti jinak, než že stěžovatel hodlá na základě opisu rozsudku, o jehož doručení žádá, blíže provést důvody zmatečnosti, pokud tak již v podání samém neučinil. Z okolnosti, že stěžovatel již v ohlášení samém naznačuje jednotlivé důvody zmatečnosti, nelze vyzcovati, že by mu nepřislušelo právo, zmatečnou stížnost i odvolání po doručení vyžádaného opisu rozsudku znovu anebo podrobněji provést.

Čís. 375.

**Předražování (zákon ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).
Doložkou »nezávazně« není o sobě vyloučena trestnost předražování.**

(Rozh. ze dne 17. února 1921, Kr I 623/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zavrhl po ústním líčení zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku lichevního soudu při krajském soudu v Plzni ze dne 16. června 1920, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem předražování podle § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., opraviv rozsudek v odpor vzatý v tom smyslu, že vyloučil z něho výrok, že stěžovatel provozoval s předměty potřeby řetězový obchod.

D ů v o d y:

Po stránce skutkové jest v podstatě zjištěno, že obžalovaný prodal železničnímu družstvu v P. 20.000 jutových pytlů po 17 K 60 h za kus, jež mu byla nabídla firma L. a B. ku koupi po 14 K 50 h po případě 13 K za 1 kus. Nalézací soud spatřoval ve zjištěném jednání obžalovaného přečin předražování v obou formách § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., totiž jak předražování řetězovým obchodem, tak i pletichami. Toto stanovisko popírá zmatečnou stížnost důvodem zmatečnosti § 281 čís. 9 a), b) tr. ř., správně ovšem jen důvodem čís. 9 a), ježto ne tvrdí nějakou okolnost, jež by vylučovala již podle zákona trestnost jednání obžalovaného, nýbrž jenom nesprávné právní posouzení skutkových okolností zjištěných nalézacím soudem. Zmatečnou stížnost tvrdí, že nemůže býti řeči ani o řetězovém obchodu ani o pletichách především proto, ježto smlouva, kterou uzavřel obžalovaný se železničním družstvem v P. o dodání 20 tisíc pytlů, byla ujednána jen na oko, takže prý vůbec ne-

došlo ani dojíti nemohlo, nemělo a nesmělo ke skutečně koupi, ke skutečnému obchodu. Námitka tato není správná. Nejde tu vůbec o neplatnou smlouvu na oko ve smyslu § 916 obč. zák., ježto tato předpokládá, že obě dvě smluvní strany, dohodnuvše se o tom vzájemně, předstíraly ujednání smlouvy, již vskutku ujednati nebylo jejich úmyslem, kdežto v tomto případě obžalovanému vůbec nebylo známo, že železniční družstvo nehodlá smlouvu splnit, a on sám ujednával prodej docela vážně a snažil se také smlouvě dostáti. Zjištění nalézacího soudu, jak jest svrchu uvedeno, obsahuje přesná ustanovení o předmětu a ceně prodáváných pytlů, což postačí k uzavření kupu podle §§ 1053, 1054, 1060 obč. zák. Jde proto o hotovou smlouvu kupní, ze které vzešla zásadně pro obžalovaného mimo jiné povinnost dodati 20.000 pytlů a pro železniční družstvo mimo jiné povinnost zaplatiti kupní cenu, jak bylo ujednáno. Tato hotová smlouva kupní podléhá posouzení s hlediska zákona lichevního, ježto se dotýká předmětu potřeby, totiž pytlů. Jak dalece jest trestna sama o sobě, a jaký význam má skutečnost, že nedošlo k jejímu splnění, o tom rozhodují již ustanovení obecného zákona trestního o formách trestní viny, jakož i ustanovení zákona lichevního o skutkových podstatách, podle tohoto zákona trestných. Zde namítá zmáteční stížnost jednak podle § 281 čís. 4 tr. ř., jednak podle § 281 čís. 9 a), b) tr. ř. — správně zase jen podle § 281 čís. 9 a) tr. ř., jak již bylo svrchu vyličeeno — že nebylo zjištěno, ačkoliv o tom stěžovatel navrhoval důkaz výsledkem majitele firmy L. a B., že firma tato měla pytle na skladě, a že je mohla dodati, dále, že pytle od americké mouky patří obilnímu ústavu a musí býti vráceny, takže jich firma nemohla vůbec míti velké množství na skladě, konečně, že nabídka firmy L. a B. byla nezávazná s podmínkou platiti předem, kdežto obžalovaný prodal pevně proti zaplacení při dodávce. Z toho všeho jest viděti vlastně námitky obžalovaného, že neměl při uzavření smlouvy dodavací se železničním družstvem v P. pytlů sám na skladě, že si jich nemohl opatřiti a vůbec dodati, a jeho právní úsudky, že jde o jednání přípravné, pokud se týče o pokus řetězového obchodu, nebo nezpůsobilý pokus řetězového obchodu, nikdy však o pletichy. Také tyto námitky jsou bezpodstatny a právně bezvýznamny. Jest jisto, že jsou pytle předmětem obchodu, a že si je firma L. a B. mohla opatřiti, i když je neměla na skladě, a záleží jedině na tom, zda skutečně byla uzavřena smlouva o dodání těchto pytlů firmou L. a B. obžalovanému, což přece stěžovatel nikdy nepopíral. Jest proto docela vedlejší jeho důkazní návrh, by bylo zjištěno, zda firma L. a B. měla právě pytle na skladě, nehledíc ani k tomu, že důkazní návrh, uvedený ve zmáteční stížnosti, neshoduje se s důkazním návrhem obsaženým v jednacím protokole, podle něhož bylo navrhováno obžalovaným, by bylo zjištěno výsledkem majitele firmy L. a B., zda 20 až 40.000 pytlů skutečně existuje. O bezcennosti tohoto důkazního návrhu nelze vzhledem k jeho všeobecnosti pochybovati. Že by byly bývaly pytle od americké mouky předmětem dodávky, nebylo nalézacím soudem zjištěno a nemůže proti přicházetí pro řízení zrušovací vůbec v úvahu. Doložka o nezávaznosti dodávky firmou L. a B. obžalovanému jest trestně právně již proto bezvýznamnou, že nemůže záviseti od pouhého připojení doložky o nezávaznosti dodávky, týkající se předmětů potřeby, zda jest trestnou či nikoliv, poněvadž rozhoduje již uzavření kupní smlouvy samé, a úmysl stran při tom se projevíví. Zde podle zji-

štění nalézacího soudu byla stěžovatelem uzavřena pevná kupní smlouva se železničním družstvem v P. a obžalovaný sám svým počínáním nejlépe potvrdil, že byl přesvědčen o závaznosti firmy L. a B. k dodávce pytlů, neb se vážně snažil pytle odbýti. Nejde proto ani o přípravné jednání, ani o absolutně nezpůsobilý pokus dodávky pytlů, jak se snaží obžalovaný dovoditi, když obžalovaný, ujednav se jmenovaným družstvem koupí, vyhovující formálním požadavkům zákona, splnil se své strany vše, čeho § 11 čís. 4 zák. o trestání válečné lichvy vyžaduje po stránce objektivní k činu dokonanému. Také různost způsobu placení firmě L. a B. obžalovaným a obžalovanému železničním družstvem v P. nemá pro trestnost jednání obžalovaného významu. Jak již správně dovodil nalézací soud, mohl se prodej uskutečnit za současné přítomnosti všech tří smluvních stran tím způsobem, že železniční družstvo by bylo zaplatilo v přítomnosti obžalovaného firmě L. a B. kupní cenu a od ní zboží převzalo. Ani smlouva obžalovaného s firmou L. a B., ani smlouva železničního družstva s obžalovaným nevyklučovaly tento způsob uskutečnění smluv, neboť jde o práva a povinnosti, která nejsou zákonem neměnitelně vymezena, nýbrž podléhají ujednáním stran. Nebyl to ovšem ani jediný způsob, jakým se smlouva mohla uskutečnit, poněvadž právo občanské připouští několikeré změny smluv mezi stranami uzavřenými, a ani zde nejde tedy o nezpůsobilý pokus prodeje 20.000 pytlů. Obžalovaný, který jest úředníkem, pustil se vzhledem ke zjištění nalézacího soudu a se zřetelem ke všemu tomu, co bylo právě řečeno, do obchodu řetězového, ježto nebyl k obchodu s pytlí oprávněn a ježto jeho způsob obchodování nevyhovuje potřebě spotřebitelů, neboť obžalovaný vloudil se zbytečným a konsumentovi škodlivým způsobem mezi prodávatele a konsumenta a to, jak sám připouští, a jak nalézací soud zjistil, v úmyslu výdělečném, tedy s vědomím že svým neprospěšným vsunutím stěžuje přechod zboží ke spotřebitelům. Zakročením policie bylo mu však znemožněno, by úplně provedl svůj obchod se železničním družstvem, totiž by pytle dodal a peníze za ně přijal, a zůstalo proto pro překážku odjinud v to přišlou při pokusu řetězového obchodu, jak to právem tvrdí zmateční stížnost obžalovaného uplatňujíc také důvod zmatečnosti podle § 281 čís. 10 tr. ř. Tento pokus vykazuje však již sám o sobě všechny známky pletich po rozumu § 11 čís. 4 zákona ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n., ježto již podle zákonného znění jest jedním druhem pletich, a mimo to jest v tomto případě zůsobilým by ceny pytlů byly zvýšeny. Jak již svrchu bylo uvedeno, nebyla smlouva o dodávce pytlů obžalovaným železničnímu družstvu absolutně neuskutečnitelna, takže není pochyby, že v sobě obsahovala způsobilost zvýšení ceny pytlů, když je obžalovaný prodal po 17 K 60 h, koupiv je po 13 K a 14 K 50 h, a to nejen in concreto, nýbrž i všeobecně. Jdeť pro posouzení otázky této způsobilosti také o vliv, který vykonávají v kruzích obchodnických už podmínky ujednaných koupí a prodejů o sobě, bez ohledu na jejich realizování, na utváření se trhových cen dotyčného zboží. Byl proto z rozsudku nalézacího soudu vyloučen výrok o vině obžalovaného řetězovým obchodem, jehož jinak v neprospěch obžalovaného nepoužito, a zmateční stížnost obžalovaného zavržena jako neodůvodněná.